

Sygn. akt VIII Gz 21/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska (spr.)

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SO Agnieszka Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Biuro (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko N. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na pkt 3 postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 września 2017 roku, sygn. akt X GNe 1585/17

postanawia :

1. oddalić zażalenie,
2. zasądzić od pozwanej na rzecz powódki kwotę 225,00 zł (dwustu dwudziestu pięciu złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Budzyńska SSO Patrycja Baranowska SSO Agnieszka Woźniak

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 5 czerwca 2017 roku powódka Biuro (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o zasądzenie od pozwanej N. B. kwoty 23.369,58 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 września 2017 roku umorzono postępowanie w sprawie, zaś w pkt 3 zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.400,00 zł tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że pismem wniesionym w dniu 18 sierpnia 2017 roku powódka cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, odnośnie żądania należności głównej, odsetek a także w części co do kosztów procesu- w zakresie opłaty od pozwu i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w pkt 3 postanowienia Sąd wskazał, że o kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania określoną w art. 98 §1 k.p.c.. Sąd podzielił pogląd utrwalony w judykaturze, że w sytuacji cofnięcia pozwu skutek zaspokojenia przez pozwaną roszczenia po wytoczeniu powództwa, pozwaną uznaje się za stronę przegrywającą. Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że

roszczenie w sprawie zostało zaspokojone po wytoczeniu powództwa, co uzasadnia zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 2.400,00 zł tytułem kosztów procesu (zastępstwa procesowego).

Pozwana złożyła zażalenie na punkt 3 powyższego postanowienia. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, że pozwana dała powódce powody do wytoczenia powództwa o zapłatę, a jako strona przegrywająca jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony; naruszenie prawa procesowego, tj. art. 102 k.p.c., mające istotny wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, polegające na niezastosowaniu ww. przepisu, w sytuacji, w której pozwana nie dała powódce powodów do wytoczenia powództwa o zapłatę, co powinno powodować nieobciążanie jej kosztami postępowania.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami postępowania, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania odwoławczego.

Nadto pozwana wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do zażalenia, na okoliczność, że pozwana nie dała powódce powodów do wytoczenia powództwa o zapłatę.

W uzasadnieniu podała, że przed wniesieniem powództwa o zapłatę nie otrzymała jakiegokolwiek wezwania do zapłaty, zaś o konieczności zapłaty dowiedziała się przy okazji postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie K. C. pod sygn. akt 2401/17, na podstawie tytułu egzekucyjnego w postaci aktu notarialnego (rep. A nr 5440/2015 z dnia 14 listopada 2015 roku). Pozwana podniosła, że korespondencja dotycząca ww. postępowania została przesłana na nieaktualny adres, a o egzekucji dowiedziała się po zajęciu rachunku bankowego.

Pozwana uzasadniała, że po uzyskaniu informacji o postępowaniu komorniczym zwróciła się do powódki z prośbą o podanie wysokości zadłużenia, a po uzyskaniu tej informacji w dniu 11 stycznia 2017 roku, w dniu 15 sierpnia 2017 roku pozwana dokonała spłaty zadłużenia. Zdaniem pozwanej nie dała ona powódce powodów do wytoczenia powództwa. Gdyby pozwana otrzymała jakiegokolwiek wezwanie do zapłaty, wszystkie należności zostałyby niezwłocznie uregulowane.

Pozwana zaznaczyła, że pismem z dnia 21 kwietnia 2017 roku poinformowała powódkę o zmianie adresu do korespondencji, wskazując jako nowy adres ulicę (...) w S.. Pomimo tej okoliczności powódka wniosła pozew na nieprawidłowy adres do korespondencji strony pozwanej. Mając na uwadze fakt, że pozwana do dnia dzisiejszego nie otrzymała pozwu, nie wie ona, czy powódka wzywała ją do zapłaty. Jeżeli takie wezwania były wysyłane, to musiały być kierowane na nieaktualny adres.

Zdaniem pozwanej, gdyby strona powodowa prawidłowo wezwała pozwaną do zapłaty, to nie musiałyby ponieść kosztów związanych z niniejszym postępowaniem. Oznacza to, że koszty zasądzone na rzecz powódki nie były kosztami niezbędnymi do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W ocenie pozwanej okoliczności niniejszej sprawy należy zakwalifikować jako szczególnie uzasadniony przypadek, o którym mowa w art. 102 k.p.c., uzasadniający nieobciążanie pozwanej kosztami postępowania.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanej na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Zdaniem powódki nie polegają na prawdzie twierdzenia pozwanej, że nie dała powodów do wytoczenia powództwa o zapłatę oraz, że gdyby pozwana otrzymała jakiegokolwiek wezwanie do zapłaty, wszystkie należności zostałyby niezwłocznie uregulowane. Powódka wskazała, że strony łączyła umowa najmu lokalu użytkowego i pozwana liczyła się z tym, że będzie zobowiązana do uiszczania czynszu i opłat eksploatacyjnych. Powódka podała, że pozwana za każdy miesiąc otrzymywała faktury VAT ze wskazaniem kwoty i terminu zapłaty. Poza tym w piśmie z dnia 23 lutego 2017

roku zadeklarowała spłatę zadłużenia w comiesięcznych transzach. Nadto powódka wskazała, że strony pozostawały w stałym kontakcie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne. Wywody i ustalenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia uznać należało za prawidłowe. Argumentacja przedstawiona przez pozwaną nie zasługuje na uwzględnienie i nie podważa oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy

Podkreślić należy, że z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że zasadą jest, iż w sytuacji, gdy pozwany w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa, należy pozwanego uznać za stronę przegrywającą sprawę, w rozumieniu przepisów o kosztach procesu (por. Postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 10 lutego 2010 r V CZ 1/10). Zasada ta obowiązuje jednak tylko wtedy, gdy doszło do złożenia przez powoda oświadczenia o cofnięciu powództwa.

Generalnie w przypadku cofnięcia pozwu (art. 203 §2 k.p.c.) na powodzie spoczywa obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego. Jednakże zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady, w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy przyczyną cofnięcia było zaspokojenie roszczenia w toku postępowania.

W przedmiotowej sprawie wystąpiła sytuacja, gdy powódka po zaspokojeniu jej roszczenia po wytoczeniu powództwa złożyła oświadczenie cofające to powództwo.

Zaspokojenie żądania objętego pozwem w toku procesu uzasadniało potrzebę rozstrzygnięcia niekorzystnego dla strony pozwanej w zakresie kosztów procesu. W zaistniałej w sprawie sytuacji przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości zasądzenia zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej.

Artykuł 98 k.p.c. statuuje, w zakresie kosztów procesu zasadę odpowiedzialności za jego wynika. Strona przegrywająca sprawę zwraca na żądanie przeciwnika koszty procesu. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest czy ponosi ona winę prowadzenia procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi (por. Postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 9 października 1967 r. ICZ 81/67).

Pozwana podnosiła w zażaleniu, że w niniejszej sprawie winien mieć zastosowanie art. 102 k.p.c.. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Z reguły to wynik procesu decyduje o obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Obowiązek ów powstaje pomiędzy stronami postępowania, w zależności od tego, która z nich i w jakim stopniu uległa co do swoich roszczeń. Przytoczony wyżej przepis art. 102 k.p.c. daje możliwość odstąpienia od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu, ustawodawca pozostawił jednak sądowi swobodną ocenę w ustaleniu, czy w konkretnej sprawie zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”. Należy zwrócić uwagę, iż art. 102 k.p.c. nie podlega wykładni rozszerzającej i wyklucza uogólnienie, może być natomiast stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 r., IV PZ 11/81 LEX nr 8307).

W rozważanej sprawie nie budzi jakichkolwiek wątpliwości że to pozwana jest stroną przegrywającą niniejszy proces. W celu zastosowania art. 102 k.p.c. sąd winien oceniać całokształt okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej) strony. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974, II CZ 223/73 LEX nr 7379). Podstawę zastosowania art. 102 k.p.c. stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz

przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Ponadto, o tym czy wystąpił szczególny przypadek uzasadniający odstąpienie od zasądzenia kosztów na rzecz przeciwnika decyduje m.in. sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12 ocena, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. W związku z tym może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie sposób podzielić poglądu pozwanej jakoby w niniejszej sprawie nastąpił szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający nieobciążanie jej powstałymi kosztami. Trudno przyjąć aby pozwana nie dała powódce powodu do wytoczenia przeciwko niej powództwa. Pozwana przed procesem, wbrew jej stanowisku, w świetle treści umowy najmu, miała pełną wiedzę o narastającym zobowiązaniu wobec powódki. W lutym 2017 roku zadeklarowała spłatę zadłużenia. Pozwana na etapie przedprocesowym nie podjęła działań zmierzających do zapłaty należności. Zasadnie wobec tego strona powodowa zainicjowała postępowanie sądowe w celu dochodzenia przysługującego jej świadczenia.

Fakt zmiany adresu do korespondencji i wysłanie wezwania do zapłaty na nieaktualny adres nie uzasadnia przyjęcia, że zaszedł szczególnie uzasadniony wypadek, który usprawiedliwia zachowanie pozwanej polegające na braku regulowania wymagalnych zobowiązań. Słusznie bowiem powódka w odpowiedzi na zażalenie argumentowała, że pozwana zawierając umowę najmu liczyła się z tym, że będzie usiała uiszczać regularnie czynsz najmu i opłaty eksploatacyjne. Poza tym pozwana otrzymywała od powódki faktury VAT zawierające kwotę do zapłaty i termin wyznaczony do jej uiszczenia.

Reasumując, w okolicznościach rozważanej sprawy nie wystąpiły przesłanki uzasadniające skorzystanie z dobrodziejstwa przewidzianego w przepisie art. 102 k.p.c.

W świetle zaprezentowanej argumentacji wobec braku podstaw do kwestionowania wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., zażalenie należało oddalić.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł stosownie do art. 108 § 1 i art. 98 k.p.c. Pozwana - jako strona przegrywająca postępowanie zażaleniowe - obowiązana jest zwrócić pozwanemu koszty tego postępowania, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 225,00 zł. Koszty te ustalone zostały zgodnie z § 10 ust 2 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz.1800; zm. Dz.U. z 2016 r. poz. 1668), zgodnie z którym stawki minimalne za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym przed sądem okręgowym wynoszą 25 % stawki minimalnej.

SSO Anna Budzyńska SSO Patrycja Baranowska SSO Agnieszka Woźniak

Sygn. akt VIII Gz 21/18

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)